

Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median tutkinto-ohjelma

Pro gradu -tutkielmien arviointiperusteet

Yleisarvosanan määräytyminen

Tutkielman yleisarvosana perustuu aina kokonaisharkintaan. Tutkielman arvosana ei siis välttämättä ole arvion eri osioiden numeerinen keskiarvo. Tarkastuslausunnossa on mukana lyhyt sanallinen perustelu, josta ilmenee, mitä seikkoja on pidetty olennaisena arvosanan määräytymisen kannalta. Sanallisessa osiossa tuodaan myös tarvittaessa esille seikkoja, jotka eivät ilmene lomakkeen numeerisissa arvioinneissa (esimerkiksi tulosten sovellettavuus tai julkaistavuus). Pääosin sanallisen lausunnon tarkoituksena on kytkeä eri osioiden numeeriset arviot pro gradu -tutkielmien arvosanojen yleisiin arviointikriteereihin.

Arviointialueet

1. Tutkimusaihe, tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet, tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset
 - tutkimuksen aihevalinnan perustelut
 - tutkimuksen tavoitteiden määrittelyn selkeys
 - tutkimuskysymysten selkeä esiin kirjoittaminen ja muotoilun tarkkuus
 - tutkimuksen tarkastelunäkökulman selkeä määrittely ja rajaaminen
 - tarkastelunäkökulman ja ongelmanasettelun selkeys, mielekkäisyys ja loogisuus
 - aiheen erityinen tärkeys tai aihevalinnan innovatiivisuus
 - tutkimuskysymysten, kirjallisuuskatsauksen ja tulososion välisen suhteen selkeys.
2. Tutkimuksen perustuminen aihepiiriin kirjallisuuteen, käsitteiden määrittely ja teoreettinen viitekehys
 - tutkimuksen kytkeminen aihepiiriin aiempaan tutkimukseen
 - aihepiiriin aiemman tutkimuksen tuntemus, yhteenvedot alueen aiemmasta tutkimustiedosta
 - valittujen tutkimusten osuvuus tutkimuskysymysten kannalta sekä niiden kytkeminen omaan tutkimusongelmaan
 - keskeisten käsitteiden määrittelyn tarkkuus ja osuvuus
 - alueen teoreettisten lähestymistapojen tarkastelu ja erittely
 - viitekehysten valinnan perustelu
 - viitekehysten rakentaminen aiempien tutkimusten pohjalta
 - mahdolliset aiempien tulosten sekä viitekehysten nojalla esitetyt tutkimushypoteesit
3. Tutkimusmenetelmien käyttö
 - menetelmien soveltuvuus tutkimusongelmaan vastaamiseen
 - menetelmävalintojen perustelut
 - tutkimusaineiston keruun menettelyjen raportoinnin tarkkuus
 - tutkimusaineiston riittävyys ja luotettavuus ongelman kannalta, luotettavuuden kriteerien selkeä määrittäminen
 - aineiston käsittelyn ja käytetyn analyysimenetelmän esittely

- analyysin läpinäkyvyys, selkeys ja luotettavuus
- analyysin kattavuus ja syvyys
- taulukoiden, kuvioiden ja yhteenvedojen käyttö tulosten esittämisessä
- tulosten luotettavuus- ja pätevyystarkastelut sekä tilastolliset merkitsevyytestit

4. Tulosten ja päätelmien esittäminen

- keskeisten tulosten nostaminen esille ja niiden tarkastelu suhteessa aiempiin tutkimuksiin
- tutkimuskysymyksiin vastaaminen
- tulosten luonteen tarkastelu (yllättävyys, uudet vs. odotetut tulokset)
- tulosten tulkinta ja niiden merkityksen erittely (tulosten mahd. tieteellinen uutuusarvo, merkitykset käytännön toiminnalle ja sen kehittämiseksi)
- tutkimuksen rajoitusten osoittaminen ja jatkotutkimuksen tarpeiden erittely
- menetelmäratkaisujen onnistuneisuuden arviointi

5. Tieteellisen esitystavan ja tutkimuskokonaisuuden hallinta

- kyky tieteelliseen argumentaatioon ja argumentoinnin vakuuttavuus
- kyky eritellä tutkimuskirjallisuutta analyttisesti
- teorian ja empirian välinen suhde
- hyvän tieteellisen tutkimustavan tuntemuksen osoittaminen
- eri tutkimusvaiheissa osoitettu tieteellinen mielikuvitus
- kirjoitetun kielen selkeys, sujuvuus, kieliopillinen virheettömyys, tieteellisen kielenkäytön hallinta
- lähdemerkintöjen (lähdeviitteet ja lähdeluettelo) korrektaus
- tutkielman rakenteen toimivuus ja loogisuus
- työn viimeistelyn taso (ulkoasu, kirjoitusvirheet)

Arvosanojen viitteellinen kuvaus

5=erinomainen; 4=kiitettävä; 3=hyvä; 2=tyydyttävä; 1=välttävä

Hylätty

Hyväksytyltä pro gradu -tutkielmalta edellytetään, että kyseessä on ainakin jossain määrin toimiva tutkimuksellinen kokonaisuus, jossa on käytetty ainakin jonkin verran tieteellistä kirjallisuutta ja että jokin sen osa-alueista on hallittu.

1 (välttävä)

Tutkielma on siinä määrin asiallisesti kirjoitettu, että se on hyväksyttävä akateeminen opinnäytetyö. Työ on kuitenkin kysymyksenasettelultaan vaatimaton tai epäselvä, tai työ on kokonaisuudessaan suppea.

Tämän arvosanan saaneen opinnäytteen yleisiä piirteitä ovat:

- työssä ei juurikaan käydä läpi aiheeseen liittyvää aiempaa tutkimusta tai keskustelua
- taustoitus perustuu harvoin, pääosin suomenkielisiin lähteisiin, joita käytetään referoiden
- lähteet ovat pääosin muuta kuin tieteellistä kirjallisuutta, esimerkiksi oppikirjoja, lehtikirjoituksia tai ammatillisia tekstejä
- tutkimuksen käsitteistö, tutkimustehtävä ja -ongelmat jäävät määrittelemättä tai epäselviksi
- menetelmäselostuksessa on aukkoja ja puutteita
- empiirinen aineisto on niukka tai sen hyödyntäminen suppeaa

- tuloksia ei juuri tulkita tai suhteuteta aihepiirin kirjallisuuteen, johtopäätökset ovat niukat tai puuttuvat
- tieteellisen esitystavan hallinta on horjuvaa.

2 (tydyttävä)

Tutkielma muodostaa kohtuullisen toimivan kokonaisuuden. Työ on kuitenkin suppeahko tai lähestymis- ja käsittelytavaltaan rutiininomainen. Tämän arvosanan saaneen opinnäytteen yleisiä piirteitä ovat:

- tutkielman aihe on tavanomainen tai paljon tutkittu, mutta selkeässä suhteessa aiempaan tutkimukseen
- tutkimuksen taustoituksessa on käsitelty tutkimusongelmaan liittyviä teorioita ja tutkimustuloksia, mutta hieman luettelomaisesti tai mekaanisesti
- taustoituksen rajaus saisi olla tiukemmin tutkimuskysymyksiin nivottu
- tutkimuksen lähtökohtia on selostettu ja tutkimuskysymykset on määritelty
- lähteet ovat pääosin asiaankuuluvia, mutta ne eivät ole kaikilta osin relevantteja tai joitakin olennaisia lähteitä puuttuu
- tutkimusmenetelmän hallinta on hyvää, mutta menetelmällisten valintojen raportoinnissa nojataan liiaksi metodikirjallisuuden referointiin tai aineiston käsittelyyn ja analyysimenettelyyn raportoinnissa on puutteita
- tulosten esittämisessä on kaavamaisuutta tai tulosten tulkinta jää hieman pinnalliseksi
- tulosten nivominen aiempaan tutkimukseen ja niiden kriittinen arviointi jää suppeaksi
- kielellisesti tutkielma on melko hyvä
- muotoseikoissa kuten rakenteessa ei ole vakavia puutteita.

3 (hyvä)

Tutkielma muodostaa hyvän ja toimivan kokonaisuuden. Se on hyvin jäsennetty ja kirjoitettu, etenee loogisesti ja päätty selkeisiin tuloksiin. Tieteellinen esitystapa on asiallista ja selkeää ja

tutkimuskokonaisuuden hallinta on hyvää tasoa. Yleisiä tämän arvosanan opinnäytteiden piirteitä ovat:

- tutkimuksen taustoitukseen on paneuduttu ja keskeisimmät aiheeseen liittyvät tutkimukset selostetaan hyvin
- tutkimuskysymykset on määritelty tarkasti ja tutkimuksen näkökulma ja rajaukset on selitetty
- tutkimuksen teoreettinen viitekehys on selitetty
- menetelmälliset valinnat on raportoitu hyvin
- analyysi ja tulokset on esitetty selkeästi ja asiallisesti
- johtopäätöksissä kerrotaan selvästi mikä on tulosten yhteys aiempaan tutkimukseen ja teoriataustaan
- kieli on hyvää ja tutkimus muodollisesti moitteeton.

4 (kiitettävä)

Tutkielma on keskimääräistä parempi tai laajempi. Tutkimuksella on saavutettu jollakin tutkimusprosessin osa-alueella uutta tietoa tai työ osoittaa kykyä käsitellä tutkimuskohdetta tavallista asiantuntevammin ja laaja-alaisemmin. Yleisiä tämän arvosanan opinnäytteiden piirteitä ovat:

- tutkielma käsittelee kiinnostavaa, tärkeää tai uutta teema-aluetta, tai valittu näkökulma on kiinnostava (esimerkiksi tutkimusaihe on saatettu käsitteellistää uudella tavalla)
- tutkimustehtävä on tarkoin määritelty ja sidottu aiempaan tutkimukseen
- ongelmakokonaisuus on itsenäisesti hahmotettu ja kehitetty

- johdanto, teoreettinen viitekehys ja tutkimuksen kysymyksenasettelu osoittavat perehtyneisyyttä tutkimusalueeseen ja tutkimuksen taustoitus yltää joiltakin osin aikaisemman tutkimustiedon synteisiin
- käytetyt käsitteet on määritelty selkeästi
- käytetty lähteistö on tieteenalan ja aiheen kannalta keskeistä
- lähteiden valinta ja käsittely yltää joiltakin osin kriittiseen tutkimusotteeseen
- tutkielma osoittaa hyvää menetelmien hallintaa
- tulosten tulkinta ja johtopäätökset ovat johdonmukaisia ja hyvin perusteltuja
- raportoinnin tieteelliset käytännöt ja muotoseikat ovat hallittuja
- kieli on hyvää ja työ on kokonaisuudessaan hiottu ja viimeistelty.

5 (erinomainen)

Tutkielma on laadittu merkittävästä tai tavanomaista selvästi vaativammasta aiheesta.

Tutkimuskokonaisuuden hallinta on erinomaista tasoa. Työ on tutkimusotteeltaan innovatiivinen tai perustuu laajaan ja perusteellisesti analysoituun aineistoon. Tutkielma osoittaa itsenäistä ajattelua ja näkemystä. Tekijä kykenee ottamaan haltuunsa laajoja ongelma- ja asiakokonaisuuksia. Yleisiä tämän arvosanan opinnäytteiden piirteitä ovat:

- tekijä osoittaa syvällistä perehtyneisyyttä aihepiiriin tai tutkimusalueen teoriaperinteisiin
- tutkimuksen taustoitus yltää aiemman tutkimustiedon synteisiin
- tutkimuksen lähtökohdat ja tutkimuskysymykset on määritelty ja rajattu selkeästi ja perusteltu vakuuttavasti
- tutkimusmenetelmien hallinta on erinomaista
- menetelmälliset valinnat on perusteltu ja käyttö dokumentoitu huolella
- aineiston analyysi ja tulosten tulkinta on oivaltavaa
- tuloksilla voi olla itsenäistä tieteellistä arvoa
- tutkimuksen tuloksia arvioidaan ansiokkaasti suhteessa aiempiin tutkimuksiin ja tulosten arviointi ja pohdinta on johdonmukaista ja kriittistä
- kieli on tasokasta tieteellistä tekstiä
- tutkielma olisi julkaistavissa sellaisenaan tai lyhennettynä alan tieteellisenä julkaisuna